

TÜBİTAK'tan Ali Nesin'e İhtarname

Prof. Dr. Ali Nesin tarafından ortaya atılan, TÜBİTAK'ın Matematik Köyü'nü dışlayıcı koşullar getirdiği, projeyi desteklemediği ve TÜBİTAK başvurusu yapmasının engellendiği, TÜBİTAK'ın Matematik Köyü'ne olumsuz bir tavır sergilediği yönündeki iddialar gerçekleri yansıtmamaktır.

TÜBİTAK bilimsel faaliyetleri destekleme kararlarında, objektiflik, şeffaflık ve evrensel bilimsel kriterleri dikkate almaktadır. Kaldı ki, TÜBİTAK'a yapılan destek başvuruları alanında uzman olan yetkinliği bilinen kurum dışından bilim insanlarının yer aldığı bilimsel panellerde değerlendirilmektedir.

TÜBİTAK, 2007-2010 yılları arasında 15 Matematik Köyü etkinliğine toplam 355.000 TL destek sağlamıştır.

Bu desteklere ek olarak, 2011 yılının ilk çeyreğinde de; 2217 kodlu Lisansüstü Yazokulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı 2011 yılı 1. dönemi kapsamında Nesin Matematik Köyü'nde düzenlenecek 3 etkinlik için yapılan başvuruların 3'ü de panellerde olumlu olarak değerlendirilmiş olup, konuyla ilgili idari süreçler devam etmektedir.

Her iki Program kapsamında matematik özelinde önerilen ve TÜBİTAK tarafından desteklenen etkinlikler incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

- 2217 kodlu Program kapsamında 2007-2010 yılları arasında desteklenen 27 etkinliğin 10'u Nesin Matematik Köyü etkinliğidir.

- 2229 kodlu Program kapsamında aynı dönemde desteklenen 25 matematik etkinliğinin 5'i Nesin Matematik Köyü etkinliğidir.

- Her iki Program kapsamında matematik özelinde verilen toplam 1 milyon 688 bin TL desteğin 355 bin TL'si yani %21'i Nesin Matematik Köyü'ne verilmiştir.

Yukarıda sunulan somut verilerden de görülebileceği gibi, doğru ve düzenli hazırlanan proje önerileriyle başvuru yapılması koşuluyla, 2010 ve 2011 yılları da dahil olmak üzere geçmiş yıllarda Nesin Matematik Köyü'ne verilen destekler gözönüne alındığında, daha önce olduğu gibi bugün öne sürülen iddiaların da ne kadar dayanaksız olduğu aşikardır.

İlan edilen son başvuru tarihi 18 Mart 2011 olan ilgili programa Nesin Matematik Köyü'nde düzenlenecek etkinlikler için başvuru yapılmamış ve bu doğrultuda 19 Mart 2011 tarihinde Kurumumuza “başvuru süresini kaçırdıkları” yönünde bir e-posta gönderilmiştir. Bu e-posta da Prof. Dr. Nesin bizzat, “projeleri en geç Salı günü elden teslim edeceklerini; bunun kabul göreceğini umduklarını” belirtmiştir.

Yaratılmaya çalışılan gerçekdışı algı neticesinde toplumumuzun bilime olan inancının, madde ve manevi katkı beklentisiyle istismar edilmesini teminen kamuoyunun bilgisine saygıyla sunulur.

TÜBİTAK (İhtar Eden) Vekili
Av. Gül Pelin Kaya / 22 Nisan 2011

Ali Nesin'den TÜBİTAK'a Yanıt

Giderek pehlivan tefrikalarına dönüşen TÜBİTAK'la Matematik Köyü arasındaki sorunlarla ilgilenenlere...

Önceki bölümlerin özeti:

1. Sorumlu yazışmaları müdürü olduğum Matematik Dünyası dergisinin (beş ay gecikmeyle) Mayıs 2009'da çıkan 2008-IV sayısının kapağında, TÜBİTAK'ın Bilim ve Teknik dergisinde yaşanan Darwin skandalını hicveden (yanda görülen) bir karikatür yayımladım.

2. Bu tarihten sonra TÜBİTAK'a sunduğumuz 16 lise ve lisans projesinin sadece biri (bir olimpiyat programı) destek aldı, diğer 15'i reddedildi. Oysa o tarihten önce sunduğumuz 6 lise ve lisans programının 5'i kabul edilmiş ve TÜBİTAK'tan 200.000 lira gibi hatırı sayılır bir destek almıştık.

3. Önceki yaz tüm lise ve lisans projelerimiz reddedilince, geçici bir kırgınlıktır diye ummuş ve sesimi çıkarmamıştım.

4. Gecen yaz da tüm lise ve lisans projelerimiz reddedilince, bu sefer, TÜBİTAK Başkanı Sayın Nüket Yetiş'e bir açık mektup kaleme almıştım [MD-2010-II, sayfa 12-14]. Tahminimden çok daha fazla ses getiren bu mektup sayesinde halktan destek alıp yazokulumuzu gerçekleştirebilmiştik (bkz. <http://matematikkozyu.org/tr/yazokulubagis/>).

5. Önümüzdeki yazokulu projemiz için başvurmak isterken dehşetle farkına vardık ki, TÜBİTAK, lise ve lisans programlarına destek koşullarını başvurumuzu engelleyecek biçimde özel olarak değiştirmiş [www.tubitaki-protesto-ediyoruz.net/].

6. Bunun üzerine, TÜBİTAK'ın bu tutumunu devlet bakanı Sayın Mehmet Aydın'a anlatan bir mektup kaleme alarak bir imza kampanyası başlattık. İmza kampanyamız hâlâ açıktır (<http://www.tubitaki-protesto-ediyoruz.net/>.) Bugüne kadar 4000'den fazla kişi imzaladı.

7. TÜBİTAK, bu imza kampanyasına katılanlardan adreslerini bulabildiklerine, durumun benim anlattığım gibi olmadığını, Matematik Köyü'nü çok desteklediklerini, ama gözümün bir türlü doymak bilmediğini, kendimi çok önemseydiğimi ve durduk yerde veryansın ettiğimi - mealen elbette - iddia eden bir "basın bülteni" yolladı. Şahsıma yollanmamış ve kamuoyuyla paylaşılmamış bu "basın bülteni" ne karşı nasıl bir tutum takınacağımı bilemedim. Doğrusu, tek işim TÜBİTAK'a cevap yetiştirmek olduğundan, hiçbir şey yapmamak işime de geldi.

8. Bu arada Sayın Nüket Yetiş'ten iki kez randevu talep ettim. Amacım, TÜBİTAK yetkilileriyle Başkan'ın önünde yüzleşip Matematik Köyü'ne karşı alınan bu haksız tavrı ayan beyan ortaya koymaktı. Randevu talebime cevap bile gelmedi. Sayın Nüket Yetiş'le 2007'den beri beş kez görüşme talebinde bulunduğumu da belirteyim. Hiçbiri-ne cevap alamadım.

9. Dün, TÜBİTAK avukatlarından bir ihtarname aldık. İmzacılara yolladıkları mektubu, TÜBİTAK gibi bir kuruma daha yakışan bir üslupla yeniden düzenlemişler. Eğer imza kampanyasının olduğu sayfaya bu ihtarnameyi 48 saat içinde koymasak yasal yollara başvuracaklarını da eklemişler.

Tehditlere pabuç bıraksaydık, Nesin Vakfı ve Matematik Köyü yerine çoktan yeller esiyor olurdu bugün! Ama isteklerini seve seve yerine getiriyorum. Ayrıca bununla yetinmeyip mektuplarına Matematik Dünyası dergisinde de yer vereceğim. Elbette aşağıdaki yanıtlarla birlikte.

TÜBİTAK İhtarnamesine Yanıtlarım:

1. İmza kampanyasındaki şikâyetimiz projelerimizin reddedilmesi konusunda değildi, TÜBİTAK'ın Matematik Köyü'nü dışlayıcı özel kurallar getirmesi konusundaydı. "Sükut ikrardan gelir" sözünü doğrularcasına, TÜBİTAK ihtarnamesinde bu noktaya hiç dokunmamış. Ama bunun dışında verdiği rakamlar da yanıltıcı.

2. Projelerimizin "karikatür krizi"nden sonra reddedilmeye başlandığını defalarca söyledim. Oysa TÜBİTAK'ın verdiği rakamlar karikatür krizi öncesini de kapsıyor. Bu canalıcı noktaya değinmelerinin nedeni malum: Söyleyecek söz kalmıyor geriye, çünkü karikatür krizinden sonra sunduğumuz 16 lise ve lisans projesinin 15'i reddedildi. Kabul edilen de bir olimpiyat projesiydi; muhtemelen bu konuda dişe dokunur başka proje olmadığından, bu desteğin bir zorunluluk olduğunu düşünmeden edemiyorum.

3. Reddedilenlerin lise ve lisans projeleri olduğunu da ısrarla ve üstüne basa basa defalarca ifade ettim. Oysa TÜBİTAK, minimum düzeyde desteklediği lisansüstü projeleri de eklemiş rakamlarına. Nitekim karikatür krizinden sonra sunduğumuz 6 lisansüstü projemiz toplamda 64 bin lira destek aldı. Bu destek için kendilerine ayrıca teşekkür ederiz. İhya olmadık ama hiç olmazsa moralimiz yerine geldi. Ancak, üç yıldır her lisansüstü projemizin desteklenmesi, öte yandan hiçbir lise ve lisans projesinin desteklememesi bazı soruları da peşinden getirmiyor mu? Muhtemelen lisansüstü projelerinin karar mekanizması ya da jüri oluşturma sistemi değişik.

4. TÜBİTAK, bizim grubumuzun düzenlediği (ama Matematik Köyü'nde gerçekleşen) felsefe ve fizik projelerini de sanki matematikle ilgiliymiş gibi hesabına katmış.

5. 2011 yılında gerçekleşen projeleri 2007-2010 yılları arasına dahil etmiş.

6. Sonuç olarak, TÜBİTAK, önce konunun dışına çıkarak, sonra da elmalarla armutları toplayarak esas kendisi kamuoyunu yanıltmıştır.

7. TÜBİTAK'ın ifadesine göre destek bütçesinin %20'si Matematik Köyü'ne gitmiş... Bir an için bu yüzdenin doğru olduğunu kabul edelim. Buna kısa cevap "bütçemiz azmış!" olabilir. Uzun cevabı dene-yeyim: Matematik Köyü, Ali Nesin'in değil, Türkiye'nin projesidir. Tamamen matematiğe adanmıştır. Anadolu'da devrim yaratma iddiasındadır ve bu boyuttadır da: 20 dönümlük bir araziye yayılmıştır,

takriben 3 milyon lira harcanmıştır ve halen büyümekte, gelişmekte ve güzelleşmektedir. Dünyanın ve Türkiye'nin en iyi üniversitelerinden hocalar akın akın ders vermeye gelmektedir, her tatil öğrencilerle dolup taşmakta ve talebe yanıt verememektedir. Güzel sözleri terkedip sayılarla etkimizi anlatmaya çalışayım: 2010 yılında, 2700'den fazla öğrenci ve araştırmacı Matematik Köyü'nden toplamda 12.000 günden fazla yararlanmıştır. Herhalde Türkiye'deki okul dışı matematik etkinliklerinin yüzde 80'inden fazlası ve – söylemek zorundayım – en kaliteliyi Köyümüzde yapılmaktadır. TÜBİTAK'a naçizane önerim, eğitime ayırdıkları bütçeyi artırmalarıdır çünkü bu bütçe Türkiye'nin ne talebini ne de ihtiyacını karşılamaktadır.

8. TÜBİTAK'ın eğitime ayırdığı miktarı artırması şu nedenden de yerinde bir karar olacaktır. Bilen bilir, Avrupa Birliği'nin bir bilim havuzu vardır. AB üyesi ve AB yakını olan ülkeler, her yıl, bu havuza milli gelirleriyle orantılı bir miktar para aktarırlar. Sonra bu havuzdaki para bilimsel projelere dağıtılır. En iyi, en güvenilir, en makul, en akli başında projeler desteklenir, diğerleri desteklenmez. Amaç, mümkünse, bir koyup üç almak ya da üç koyup beş almak. Bir tür bilimsel yarış yani. Pek bilinmeyen şu: AB'nin CORDA veritabanından alınan 26 Ekim 2010 tarihli resmi verilerine göre, 2007-2010 yılları arasında Sırbistan havuza 11 milyon avro yatırmış, projelerle 25 milyon geri almış. Karadağ koyduğunun nerdeyse 3,5 mislini geri almış. Makedonya 2,6 milyon avro yatırmış 6,8 milyon geri almış. İsrail 216 milyon yatırıp 292 milyon geri almış. İsviçre ise 568 milyon yatırıp 733 milyon geri almış. Türkiye ne yapmış? 148 milyon avro yatırıp, sunduğu projelerle 64 milyon geri almış! Yani 2007-2010 yılları arasında Türkiye, AB ülkelerinin bilimini 84 milyon avro gibi hatırı sayılır bir bütçeyle desteklemiş... Bunun tek mantıklı açıklaması şudur: Milli gelirimizle bilimimizin gelişimi

oransızdır. Çok söylendi ama tekrar etmekte yarar var: Bu oransızlık ancak eğitimle giderilebilir. Matematik Köyü'nün varoluş nedeni de işte tam budur: Matematik Köyü eğitim sistemimizin on yıllardır başaramadığını başarma iddiasındadır, “matematik eğitimi öyle değil, böyle yapılır” demektedir ve bu amacıyla son derece başarılı olmaktadır.

9. Bu arada şunu da belirteyim ki TÜBİTAK'tan şikâyetçi olan tek ben değilim; sadece benim sesim daha çok çıkıyor, o kadar. Son üç beş yıl içinde TÜBİTAK'ın araştırma ve eğitim fonlarından yararlanmak isteyen herhangi kalburüstü bir temel bilimciye TÜBİTAK'ın işleyişiyle ve destekleriyle ilgili bir soru yöneltin, “bir sor bin ah işit” deyişimiyle nitelenen bir durumla karşı karşıya kalırsınız. Bana kalırsa sorunun temelinde, TÜBİTAK'ın Bilim Kurulu'nun 13 üyesinin 11'inin ya iş adamı ya mühendis ya da tıp doktoru olması, sadece iki üyesinin temel bilimlerden olması ve TÜBİTAK'ın ilgi alanının çok geniş ve çelişik olması yatıyor.

10. Son paragrafı ve özellikle “maddi ve manevi katkı beklentisi” kısmını ayıp ve ucuzluk olarak nitelendiriyorum. TÜBİTAK yöneticileri şunu bilsinler ki, bu konuda haklarında dolaşan söylentileri dile getirmekten hep imtina ettim. Kendilerine belli, bir tartışma düzeyini tutturmalarını salık veririm.

Son sözler: Elbette karikatürü derginin kapığında yayımladığımda bu tür sorunlarla karşılaşacağımı biliyordum. Dün doğmadım! Bu konuda çeşitli kişilerce uyarıldım da. Biraz basmakalıp bir söz olarak algılanabilir ama “aydın duyarlılığım” üstün geldi.

Önceki iki yıl olduğu gibi bu yıl da yazokulunu gerçekleştireceğiz. Ve her zamanki gibi parası olmayan hiçbir genci reddetmeyeceğiz. Ayrıca yazokulumuz tüm lisans ve lisansüstü öğrencilerine ücretsiz olacak. Halkımız rızkını veriyor. Tecrübeyle sabit. Kamuoyuna saygıyla duyururum. ♠

Yazokuluna Destek

TÜBİTAK'ın ihtarnamesinde destekledim dediği lisansüstü programlarına çıka çıka 4000 TL destek çıktı. 10 öğrenciyi 14 gün boyunca günde 40 liradan desteklemişler ve nasıl olmuşsa 4000 TL bulmuşlar. Yazokulu 14 gün değil 21 gün ve 10 öğrenciyle değil 30 öğrenciyle yapılacağı gözönüne alınırsa, bu desteğin göstermelik olduğu aşikârdır. Hesaplarımıza göre, yazokulunun gerçekleşmesi için en az 100.000 liralık bir açığımız var. Bu açığın içinde kış giderleri yoktur. Yazokulumuzu desteklemek isteyenler

www.nesinvakfi.org/dostlara.php

sayfasından bağışta bulunabilirler.